

ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

AUDITO ATASKAITA DĖL ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS VAIKŲ GLOBOS NAMUOSE ATLIKTO RIBOTOS APIMTIES FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2011 m. vasario 2 d.
Šiauliai

I. IŽANGA

Vykdydama Šiaulių miesto savivaldybės kontrolieriaus 2010 m. rugsėjo 8 d. pavedimą Nr. PA-26, Kontrolės ir audito tarnybos vyresnioji patarėja Daiva Kerutienė atliko Šiaulių miesto savivaldybės vaikų globos namų ribotos apimties finansinį auditą.

Audito tikslas – įvertinti Šiaulių miesto savivaldybės vaikų globos namų turto valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumą, įvertinti buhalterinės apskaitos organizavimą. Audituojamas subjektas – Šiaulių miesto savivaldybės vaikų globos namai (toliau – Globos namai), adresas: Vilniaus g. 297a, Šiauliai, kodas 191015237. Audituojamu laikotarpiu Globos namams vadovavo direktorius Rimantas Žasinas, vyriausiąja buhalterė dirbo Regina Baužienė.

Šio ribotos apimties finansinio (teisėtumo) audito metu apsiribota Globos namų turto nuo 2010 m. liepos 1 d. valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumo vertinimu ir buhalterinės apskaitos organizavimo vertinimu. Globos namų 2010 m. metinių finansinių ataskaitų rinkinių duomenų visuma nevertinta, todėl nuomonė apie finansines ataskaitas nepareiškama ir audito išvada neteikiama.

II. AUDITO APIMTIS IR METODAI

Nuo 2010 m. liepos 1 d., likvidavus apskričių viršininkų administracijas, savivaldybėms perduotos apskričių pavaldumui priskirtos biudžetinės įstaigos. Šiaulių miesto savivaldybei (toliau – Savivaldybė) buvo perduotos šešių įstaigų steigėjo funkcijos. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. birželio 16 d. nutarimu Nr. 792 „Dėl įgaliojimų suteikimo“ Savivaldybės nuosavybėn savarankiškosioms funkcijoms įgyvendinti perduotas valstybei nuosavybės teise priklausantis ir Globos namų patikėjimo teise valdomas turtas 2010 m. birželio 30 d. būklei.

Buvo vertinami Vyriausybės nutarime, Savivaldybės tarybos sprendime, turto perdavimo ir priėmimo aktuose nurodytos turto vertės ir Globos namų apskaitos duomenys. Atliktas buhalterinių sąskaitų likučių perkėlimo iš pavyzdinio sąskaitų plano buhalterinių sąskaitų į viešojo sektoriaus subjektų privalomojo bendrojo sąskaitų plano sąskaitas, vertinimas. Vertintas buhalterinės apskaitos organizavimas pagal Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (toliau – VSAFAS). Ribotos apimties finansinis auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus. Auditas atliktas siekiant pakankamai užtikrinti, kad savivaldybės/valstybės lėšos ir turtas valdomas, naudojamas ir disponuojama jais teisėtai.

Globos namų apskaitoje 2010 m. birželio 30 d. būklei užfiksuota: nematerialiojo turto (įsigijimo vertė) – 7,5 tūkst. Lt (sukauptas nusidėvėjimas – 7,2 tūkst. Lt, likutinė vertė – 0,3 tūkst. Lt), ilgalaikio materialiojo turto (įsigijimo vertė) – 9463,5 tūkst. Lt (sukauptas nusidėvėjimas – 6664,4 tūkst. Lt, likutinė vertė – 2799,1 tūkst. Lt), trumpalaikio turto (ūkinis inventorių) – 35,7 tūkst. Lt.

III. PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS

1. Dėl turto apskaitos

1.1. Dėl turto perdavimo įstaigai

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. birželio 16 d. nutarimu Nr. 792 Savivaldybės nuosavybėn savarankiškosioms funkcijoms įgyvendinti 2010 m. birželio 30 d. buvo perduotas

valstybei nuosavybės teise priklausantis ir Globos namų patikėjimo teise valdomas turtas. Globos namams patikėjimo teise nuspręsta turta perduoti Savivaldybės tarybos 2010 m. rugsėjo 30 d. sprendimu Nr. T-286. Savivaldybės administracijos direktorius ir Globos namų vadovas 2010 spalio 12 d. pasirašė turto perdavimo ir priėmimo aktą Nr. A-34.

Savivaldybės tarybos 2010 m. rugsėjo 30 d. sprendime Nr. T-286, 2010 spalio 12 d. turto perdavimo ir priėmimo akte Nr. A-34 yra klaidų ir netikslumų:

- Sprendimo 1.1. p. nurodyta: pastato įsigijimo vertė – 1705493,0 Lt, nusidėvėjimas – 642952,76 Lt, likutinė vertė – 1067277,72 Lt. Pagal pateiktus skaičius likutinė vertė turėtų būti – 1062540,24 Lt (4737,48 Lt mažesnė).
- Nekilnojamojo turto nusidėvėjimas (amortizacija) Savivaldybės tarybos sprendime ir turto perdavimo ir priėmimo akte įrašytas pagal 2010 m. rugsėjo 30 d. būklę, o kitam ilgalaikiam turtui – 94 vnt. įrašytas pagal 2010 m. birželio 30 d. būklę.
- Savivaldybės tarybos 2009 m. gruodžio 17 d. sprendimu Nr. T-384 patvirtinto Šiaulių miesto savivaldybės turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo tvarkos aprašo 27 p. nustatyta, kad turto nusidėvėjimas pradedamas skaičiuoti kitą mėnesį po turto įsigijimo ir nebeskaičiuojamas nuo kito mėnesio po turto nurašymo arba perdavimo kitam turto valdytojui. Atsižvelgiant į šią nuostatą, ilgalaikiam turtui, perduotam Globos namams 2010 m. spalio 12 d., nusidėvėjimas turėjo būti apskaičiuotas už 4-is mėnesius, o ne už 3-is, kaip įrašyta turto perdavimo ir priėmimo akte.
- Apskaičiuojant nusidėvėjimą nekilnojamajam turtui, nesivadovauta 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“ 49 p., kuris nustato, kad patikslinus ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laiką, ilgalaikio materialiojo turto likutinė vertė, pradedant nuo laikotarpio, kurį buvo patikslintas naudingo tarnavimo laikas arba likvidacinė vertė, turi būti nudėvėta per likusį (patikslintą) ilgalaikio materialiojo turto naudingo tarnavimo laiką. Todėl Globos namų nekilnojamojo turto nusidėvėjimas apskaičiuotas ir Savivaldybės tarybos sprendime įrašytas didesnis, nei priklausytų pagal 12-o VSAFAS reikalavimus dėl nusidėvėjimo apskaičiavimo.

Dėl netikslių ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) duomenų, įrašytų turto perdavimo ir priėmimo akte, Globos namai negali apskaityti turto pilnai vadovaudamiesi 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis turtas“ nuostatomis ir sudaryti teisingų finansinių ataskaitų.

1.2. Dėl turto apskaitos įstaigoje

Globos namų apskaitos registruose ir tarpinėse finansinėse ataskaitose ilgalaikis materialusis ir nematerialusis turtas buvo įrašytas 2010 m. visus dvylika mėnesių. Ilgalaikio turto nusidėvėjimas (amortizacija) įstaigoje nebuvo skaičiuojamas birželio – spalio mėn. Vyr. buhalterė į apskaitą įtraukė nusidėvėjimo (amortizacijos) sumas, nurodytas 2010 m. spalio 12 d. turto perdavimo ir priėmimo akte Nr. A-34. Ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) klaidų, netikslumų, esančių turto perdavimo ir priėmimo akte ištaisymui įstaigoje buvo surašyta buhalterinė pažyma. Pagal buhalterinės pažymos duomenis į apskaitą įtraukta 30197,66 Lt ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto nusidėvėjimo (amortizacijos) suma, pripažįstant nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudomis už laikotarpį, kai įstaiga patikėjimo teise turto nevaldė.

Globos namų apskaitoje registruotos nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos atskaitini laikotarpį, kai įstaiga patikėjimo teise turto nevaldė.

Vadovaujantis VSAFAS 54 p. ilgalaikio materialiojo turto likvidacinę vertę nustato viešojo sektoriaus subjektas, atsižvelgdamas į turto tikrąją vertę jo naudingo tarnavimo laiko pabaigoje. Globos namuose nustatyta ir patvirtinta ilgalaikio materialiojo turto likvidacinė vertė lygi nuliui. Nors tai formaliai neprieštaruoja VSAFAS nuostatoms, tačiau siekiant, kad ilgalaikio turto apskaita būtų tvarkoma pilnai vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo (2007 m. birželio 26 d., Nr. X-1212) 8 str. aprašytu piniginių mato principu, nustatančiu, kad turtas ataskaitose rodomas pinigine išraiška, siekiant užtikrinti ilgalaikio materialaus turto valdymo vidaus kontrolę (atliekant inventorizaciją), bei visų ūkinių operacijų ar įvykių atvaizdavimą apskaitoje pagal Buhalterinės apskaitos įstatymo (2001 m. lapkričio 6 d., Nr. IX-574) 6 str. 2 d. nuostatas (nurašant nusidėvėjusį

turtą), būtų tikslinga ilgalaikiam materialiam turtui nenaudoti nulinės likvidacinės vertės ir vadovaujantis 12 VSAFAS 60 p. ją patikslinti.

Galimi vidaus kontrolės sistemos trūkumai dėl pinigine išraiška neįvertintos ilgalaikio materialiojo turto likvidacinės vertės.

2. Dėl apskaitos organizavimo

Buhalterinių sąskaitų likučiai perkelti iš pavyzdinio sąskaitų plano buhalterinių sąskaitų į viešojo sektoriaus subjektų privalomojo bendrojo sąskaitų plano sąskaitas pagal 2010 m. sausio 1 d. būklę. Likučiai įvertinti pagal VSAFAS reikalavimus.

Įstaigos sąskaitų planas yra sudarytas pagal privalomą bei pavyzdinį biudžetinių įstaigų sąskaitų planą ir patvirtintas 2010 m. sausio 4d. direktoriaus įsakymu Nr. V-1. Apskaita tvarkoma buhalterinės apskaitos programa „Biudžetas“, naudojantis patvirtintu sąskaitų planu,

Globos namai naudojami apskaitos politika patvirtinta pagal 2010 m. apskaitoje taikomus viešojo sektoriaus apskaitos ir atskaitomybės standartus. VSAFAS nuostatos pakankamai gerai detalizuotos ir pritaikytos šios įstaigos apskaitos ir finansinių ataskaitų specifikai. Atkreipiame dėmesį, kad Globos namuose patvirtintos apskaitos politikos dalyje dėl apskaitos klaidų taisymo (7 VSAFAS), esminė apskaitos klaida nustatyta tik nuo gautų finansavimo sumų (0,5 procento), tačiau esminė apskaitos klaida nuo turto vertės nenustatyta ir neįrašyta apskaitos politikoje.

Nenustatyta esminė apskaitos klaida nuo turto vertės.

Globos namai savo veikloje naudojami automobilių kuro normų nustatymo tvarka (toliau – Tvarka), kuri yra sudėtinė apskaitos politikos dalis. Tvarkoje nurodyta, kad automobilių kuro normos nustatomos vadovaujantis Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos 1995 m. spalio 12 d. įsakymu Nr. 405 „Dėl automobilių kuro normų nustatymo metodikos“. Globos namų Tvarkoje įrašyta, kad žiemą kuro norma didinama nuo lapkričio 1 d. iki balandžio 1 d. Atkreipiame dėmesį, kad minėtas Susisiekimo ministro įsakymas numato kuro normos didinimą žiemą iki 10 procentų, kai vidutinė paros temperatūra tris paras iš eilės nukrenta žemiau kaip -5°C .

Globos namuose naudojama automobilių kuro normų nustatymo tvarkoje kai kuriais atvejais neatitinka teisės aktų reikalavimų.

IV. REKOMENDACIJOS

Šiaulių miesto savivaldybės vaikų globos namų direktoriui:

1. Patikslinti ilgalaikio materialiojo turto likvidacinę vertę.
2. Pateikti metinių finansinių ataskaitų Aiškinamajame rašte informaciją apie ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų registravimą laikotarpį, kai įstaiga patikėjimo teise turto nevaldė.
3. Suderinti su Savivaldybės administracijos Turto skyriumi apskaičiuotą nusidėvėjimą ir pripažintą sąnaudų sumą iki metinių finansinių ataskaitų pateikimo Savivaldybės administracijai.
4. Nustatyti ir patvirtinti esminės klaidos dydį nuo turto vertės.
5. Patvirtinti automobilių kuro normų nustatymo tvarką pagal teisės aktų reikalavimus.

Šiaulių miesto savivaldybės administracijos direktoriui:

1. Nustatyti papildomas kontrolės procedūras, kurios užtikrintų tinkamą turto perdavimą pagal teisės aktus ir apskaitos principus.
2. Suderinti įstaigoje apskaičiuotą nusidėvėjimo sumą, pripažintas nusidėvėjimo sąnaudas, siekiant sudaryti sąlygas Savivaldybės administracijai ir įstaigai metinėse finansinėse ataskaitose tinkamai ir teisingai pateikti turto ir sąnaudų vertę.

Savivaldybės kontrolės ir audito
tarnybos vyresnioji patarėja

Daiva Kerutienė

